
In wezen was het kerkelijk leiderschap ten behoeve van de Nederlandse katholieken in die periode geconcentreerd in Rome. Daar berustte de uiteindelijke besluitvorming inzake alle belangrijke bestuurshandelingen, zoals benoemingen en regelingen met het wereldlijk gezag. De 'potestas', eerst van de superior, later van de vice-superior, was vooral uitvoerend van aard. De dragers van deze 'potestas' vervulden bovendien een diplomatieke functie, aanvankelijk vanuit Brussel, nadien vanuit Munster en Den Haag. Op grond van hun nuntiaturinstructies vormden zij een belangrijke schakel in de internationale politiek van de paus als hoofd van de Pauselijke Staat. Maar omdat zij – in elk geval vanaf het aantreden van Capaccini – geaccrediteerd waren bij een staat aan het hoofd waarvan een niet-katholieke monarch stond, was hun politieke betekenis zeker na 1831 hier minder groot dan in zogeheten katholieke landen. Daar fungeerde de diplomatieke vertegenwoordiging namens het Pauselijk Hof voor de achtereenvolgende pausen nog heel lang als het instrument bij uitstek om de supra-nationale aanspraken van de Heilige Stoel tot gelding te brengen, ook buiten het domein van het kerkelijk leven. Nederland gold voor de Romeinse curie als een protestantse natie. Hier moest die curie 'in politicis' dus veel behoedzamer opteren, ook al was haar invloed op het katholieke volksdeel in ons land groter dan bijvoorbeeld in Frankrijk of Oostenrijk. Toch bleven ook de vice-superiores in het Koninkrijk der Nederlanden op de eerste plaats diplomaten, als zodanig opgeleid en primair geïnteresseerd in zaken van politiek en diplomatie ten dienste van de 'pontificale monarchie'. Het was voor hen niet gemakkelijk die interesse naadloos te verbinden met hun verantwoordelijkheid als kerkvoogd.

In het jaar 1853 kwam er niet alleen een einde aan die dubbel-functie. Voortaan kwam het zwaartepunt van het kerkelijk leiderschap ook in Nederland zelf te liggen. Die overgang was voorbereid door de benoeming in 1832 van een wijbisschop in de persoon van de al genoemde Warmondse priester-hoogleraar C.L. Baron van Wyckerslooth van Schalkwijk. Hij was, zij het op basis van de instemming van de vice-superior, vanaf september 1833 bevoegd om het vormsel toe te dienen, priesters te wijden en kerken te consacreren. De 'potestas iurisdictionis' bleef echter berusten bij de vice-superior, op dat moment Antonio Antonucci, die eind 1832 trouwens ook de faculteiten had ontvangen om het sacrament van het vormsel toe te dienen. Het is overigens enigszins opmerkelijk dat waar Ciamberlani al in mei